

náv. předpisu č. XXII., díl druhý, kterého se strana žalující dovolává Nelze proto dáti dovolání za pravdu, že žalovaná dráha z důvodu povinného ručení podle zákona ze dne 10. března 1869, ř. zák. čís. 27 aneb dokonce ze zavinění podle XXX. hlavy obč. zákona jest práva ze škody žalobcům z nehody snad vzniklé.

Čís. 4724.

Účinky t. zv. subindosamentu.

Na který dluh započítává se podle něm. obč. zák. (§ 366) splátka.

(Rozh. ze dne 24. února 1925, Rv I 92/25.)

Žalobce, majitel bankéřského závodu v Bavorsku, byl v bankovním spojení s Vavřincem G-em, bydlícím rovněž v Bavorsku, jemuž poskytoval úvěr. K žádosti Vavřince G-a zaplatil žalobce u chebské filiálky banky N. směnku za 13.000 Kč a obdržel za to od banky směnku s podindosamentem. Na základě této směnky vymohl si žalobce proti Vavřinci G-ovi jako přijateli směnky a Františku K-ovi jako vydateli a girantu směnečný platební příkaz na 13.000 Kč. K námitkám Vavřince G-a a Františka K-a ponechal procesní soud první stolice směnečný platební příkaz v platnosti ohledně 9786 Kč 45 h, zjistiv, že Vavřinec G. zaplatil žalobci celkem 1.300 zlatých marek, že však byl kromě směnečného dluhu 13.000 Kč žalobci dlužen ještě 310 a 450 zlatých marek, na něž v první řadě bylo placení započítati, takže směnečná pohledávka zůstala ještě neuhrazena zbytkem 9786 Kč 45 h. Tento způsob započtení odůvodnil takto: Jde zde o právní poměr mezi žalobcem a Vavřincem G-em. Oba bydlí v Bavorsku, Vavřinec G. jest určitě bavorským státním příslušníkem, obchodní spojení mezi nimi bylo v Bavorsku a jest proto použití říšskoněmeckého práva (§ 37 obč. zák.). Jest tedy ohledně otázky, na jaký dluh jest započísti placení G-ovo, použití nikoliv §u 1416 obč. zák., nýbrž §u 366 něm. obč. zák. Dle tohoto jest, neurčí-li dlužník jinak, při dílčím placení a více dlužích zapraviti onen dluh, jenž skýtá věřiteli menší jistotu, jsou-li pak dluhy stejně jisté, onen, jenž dlužníka více tíží a, tíží-li více dluhů dlužníka stejně, dluh starší. V případě, o nějž tu jde, jest pokládati všechny dluhy za splatné, směnečný dluh však jest zajištěn dvěma indosanty a byly proto dílčí splátkou G-ovou nejprve zapraveny jeho dva nekryté dluhy 310 a 450 zlatých marek. O d v o l a c í s o u d k odvolání žalovaných napadený rozsudek potvrdil.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Nižší soudy na základě výsledků provedených důkazů, najmě na základě výslechu stran zjistily, že žalobce zaplatil zažalovanou směnku u chebské odbočky banky N. sice na žádost Vavřince G-a, ale nikoli jako jeho plnomocník nebo mandatář, nýbrž za tím účelem, a b y j a k o bankéř učinil obchod peněžní, pokud se týče proto, že

chtěl proti žirantům nabýti práv směnečných (zjištění soudu odvolacího), a to vzhledem k tomu, že na směnce byly podpisy dvou podnikatelů českých, o nichž věděl, že jsou dobří a že by se jich mohl držeti, kdyby mu příjemce směnky — G. — nezaplatil; že žalobce při vyplacení směnky v bance také neuvedl nic, z čeho by bylo lze usuzovati na poměr mandátářský mezi ním a G-em; že prostě zaplatil u pokladny směnečnou sumu s příslušenstvím a za to dostal směnku s *podindosamentem* (banky N.). Z těchto skutkových zjištění, jimiž dovolací soud jest vázán, nižší soudy právem dospěly k závěru právnímu, že se žalobce stal po právu směnečným věřitelem, že mu proto nelze upřít oprávnění k žalobě, naopak že může uplatniti své právo ze směnky proti prvnímu žalovanému jako vydateli a druhému žalovanému jako příjemci směnky, pokud směnečný dluh nebyl zaplacen, zvláště když žalovaní ze svého poměru k podindosantce v první stolici nic nenašli (čl. 16 odstavec druhý směn. ř.). To, co dovolatelé proti tomu uvádějí s hlediska čís. 4 Šu 503 c. ř. s., jest z převážné části pouhým v dovolacím řízení nedovoleným brojením proti skutkovým zjištěním a proti volnému přesvědčení nižších soudů. Otázka, na který dluh jest čítati G-ovy splátky, týká se pouze a jedině poměru mezi tímto žalovaným a žalobcem a nemá nic společného se skutečností, že se žádá placení ze směnky v tuzemsku také od tuzemce. Poněvadž pak žalobce i G. jsou cizozemci, bydlí v cizozemsku a také splátky se staly v cizozemsku, použily nižší soudy v té příčině dle Šu 37 obč. zák. zcela správně práva cizího, totiž Šu 366 německého občanského zákoníka a nikoli Šu 1416 obč. zák. Neobstojí tudíž ani výtku nesprávného posouzení právního, a dovolání, jež se jinak odkazuje na rozhodovací důvody napadeného rozsudku, musilo se minouti s úspěchem.

Čís. 4725.

Syndikátní ručení.

Vyšetřující soudce byl dle Šu 12 zákona o podloudném vývozu ze dne 18. března 1920, čís. 188 sb. z. a n. oprávněn naříditi prodej zboží, zabaveného finančními orgány a podléhajícího zkáze a dáti prodej ten provéstí celním úřadem, třebaž trestní řízení nebylo ještě skončeno.

(Rozh. ze dne 24. února 1925, Co I 4/24.)

Žalobci byly zabaveny finančními orgány vejce. Za trestního řízení proti žalobci pro přečin podle Šu 2 písm. b) zákona ze dne 18. března 1920, čís. 188 sb. z. a n. byly zabavené vejce k usnesení vyšetřujícího soudce podle Šu 12 téhož zákona celními úřady prodány. Trestní řízení bylo pak podle Šu 90 tr. ř. zastaveno. Žalobu na erár o náhradu škody dle syndikátního zákona *procesní soud první stolice* (vrchní roudský soud) zamítl. *Důvody:* Aby syndikátní žaloba v tomto případě měla úspěch, musel by žalobce prokázati, že soudce, povoliv prodej zabavených vajec a dožádav finanční úřady o výkon prodeje, porušil jemu zákonem uloženou úřední povinnost a tím žalobci způsobil škodu. Toho však zde není. Soudce, jenž byl pověřen vyšetřováním, byl upo-